

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: ویکتور میخین
برگردان: م. قربانی
۱۰ دسمبر ۲۰۲۳

افسانه پیمان‌های ابراهیم و اهمیت آن‌ها

پیمان‌های به اصطلاح ابراهیم توافق‌نامه‌هایی هستند که میان اسرائیل و امارات متحده عربی، بحرین، و مراکش با میانجی‌گری ایالات متحده و نظارت نزدیک آن صورت گرفته است. وزیر خارجه اسرائیل الی کوهن به تازگی از سودان دیدن کرد و ادعا کرد که روابط با سودان در سال جاری عادی خواهد شد.

رئیس‌جمهور سابق ایالات متحده ترمپ در ۱۵ سپتامبر ۲۰۲۲ با دو کشور عرب رسماً قراردادی در محوطه چمن کاخ سفید امضاء کردند که روابط خود را با اسرائیل عادی سازند. به همین نحو قرارداد مشابهی بین مراکش و اسرائیل در ۱۰ دسمبر ۲۰۲۰ صورت گرفت.

علیرغم انتظارات زیاد اسرائیل، دامنه طرح پیمان ابراهیم و نیز سروصداهای تبلیغاتی امریکا برای «معامله قرن»، آن‌ها نتوانستند مشارکت کشورهای عربی جدیدی را جلب کنند. در عین‌حال، این توافق‌نامه‌ها با نارضایتی جبهه به اصطلاح مقاومت عرب روبه‌رو شد.

رهبر انقلاب اسلامی ایران، آیت‌الله سید علی خامنه‌ای گفت که «متأسفانه برخی دولت‌ها با عادی‌سازی [روابطشان] با رژیم غاصب و سرکوبگر صهیونیستی خطا و گناه بزرگی مرتکب شدند.» طبق اظهار نظر حزب‌الله لبنان، بعضی دولت‌های عربی برای توجیه اشغال سرزمین‌های فلسطین بهانه‌های مذهبی ابداع کردند. عراق هم به نوبه خود قانونی وضع کرد که هر نوع رابطه عادی را با «دشمن صهیونیستی» منع کرد. یمن اعلام کرد که «بازنگانی» که به دنبال

روابط عادی بودند «بزودی از اعمالشان پشیمان خواهد شد.» بدیهیست فلسطینی‌ها اقدام این سه دولت عربی را محکوم می‌کنند و آنرا خنجر زدن از پشت به برادران عرب خود تعبیر کردند.

وقتی توافقات عادی‌سازی را مورد ارزیابی قرار می‌دهیم، به پنج مسأله بر می‌خوریم که در ظاهر به سود هر دو طرف است، اما تنها اسرائیل از آن سود می‌برد. مشکل در درجه نخست آب و توزیع منابع آب در منطقه خاورمیانه است و چنان‌که می‌دانیم کمبود آب یکی از مسایل عاجل در غرب آسیاست. کشورها برای بقای خود به آب متکی هستند و کمبود آن در ثبات اقتصادی و رشد کشاورزی و صنعتی آن‌ها تأثیر می‌گذارد. انتظار می‌رود توافقات عادی‌سازی بر همکاری در امر آب و محیط زیست متمرکز باشد.

برای نمونه، بین اسرائیل، اردن و امارات متحده عربی توافق بر سر مبادله آب اسرائیل در برابر صادرات انرژی خورشیدی از اردن بود. اما، اردن هنوز در انتظار آبیست که بر سر آن توافق شده است، در حالی‌که جریان انتقال انرژی به اسرائیل مدت‌هاست انجام می‌شود. به این دلیل که تغییرات اقلیمی موجب کمبود آب می‌شود، یک گزینه در این توافقات تأسیس صندوق تأمین حمایت از پروژه‌های مرتبط با آب است.

در ماه اکتوبر گذشته، امضاء کنندگان در شهر الیات در جنوب اسرائیل گردهم آمدند تا درباره موضوع کمبود مواد غذایی مذاکره کنند. شرکت کنندگان در جلسه نِگب اسرائیل در باره همکاری در زمینه‌های انرژی، امنیت منطقه‌ای، گردشگری، امنیت غذایی، تأمین آب و سلامت مذاکره کردند. گزارش‌ها حاکیست قرار جلسه امسال نِگب به خاطر تشدید حملات شهرک‌نشینان اسرائیل علیه فلسطینی‌ها لغو شد.

آن‌طور که مقامات رسمی اسرائیل اظهار می‌کنند، بحرین در ماه اکتوبر توافقی در مورد همکاری در کشاورزی امضاء کرد. رژیم پس از دیدار هیأت بحرینی از سرزمین‌های اشغالی، رژیم اسرائیل توافقاتی با مراکش و بحرین امضاء کرد. این توافق‌نامه در کنفرانس بین‌المللی درباره «مهندسی منابع آبی و آبی‌پروری به عنوان بخشی از کوشش‌های تأمین امنیت غذایی» در شهر بندری ایلات امضاء شد. مقامات رسمی اماراتی نیز در آنجا حضور داشتند. حوزه فرانس، معاون وزیر خارجه آمریکا، در سفر اخیر خود به امارات با هدف پیشبرد پیمان ناکام ابراهیم، اظهار داشت که وی در مورد پروژه‌های مشخصی مذاکره کرده است، ولی پیشرفتی حاصل نشده است.

نمایندگان اسرائیل و آمریکا در نظر دارند پیمان ابراهیم را از طریق فعالیت‌های گوناگون ورزشی، اقتصادی، اجتماعی و تربیتی و مراسم فرهنگی گسترش دهند. رسانه‌های غربی سر و صدای زیادی درباره به اصطلاح فور فرصت‌های آموزشی و فرهنگی برای طرفین در پیمان ابراهیم به پا کردند. در واقع مهم‌ترین جنبه همکاری در پیمان ابراهیم در منطقه ای که ۶۵ درصد جمعیت آن‌را جوانان زیر ۳۰ سال تشکیل می‌دهند، آموزش است. این فضای همکاری و همیاری در زمینه‌های آموزشی و گسترش تبادل برنامه‌های آکادمیک را باز می‌کند.

اما این طفره رفتن از جواب به این سؤال اساسی است: چرا آمریکا و اسرائیل اینقدر مشتاق فراهم کردن فرصت‌های فراوان برای جوانان عرب شده‌اند؟ آمارهای گوناگون نشان می‌دهند که جوانان کشورهای عربی که رابطه‌شان را با اسرائیل عادی کرده‌اند، نگاهی منفی نسبت به آن دارند. آن‌طور که روزنامه فلسطینی الحیات الجدیبه بیان می‌کند، اسرائیلی‌ها امیدوارند این نگاه و بی‌بیش نسبت به کشورشان را میان نسل جوان عرب از طریق برنامه‌های مبادلات فرهنگی- آموزشی «به هزینه خون فلسطینی‌ها» تغییر دهند.

تل ابیب امیدوار است برنامه مبادله بتواند کم‌کم نظر جوانان عرب را نسبت به حقایق تحریف و دستچین شده درباره اسرائیل تغییر دهد. برنامه‌های مبادله آکادمیک هم‌اکنون به اجرا گذاشته شده است. تابستان گذشته هیأتی از دانشجویان

مراکشی در دانشگاه بن گوریون اسرائیل به تحصیل پرداختند. چندین دانشجوی اماراتی هم‌اکنون از دانشگاه‌های اسرائیل پذیرش گرفته اند. خاخام‌های اسرائیلی به آن‌ها چه درسی می‌دهند؟ بنا بر اظهارات رهبران اسرائیل، یکی دیگر از جنبه‌های پیمان ابراهیم «اقدامات سیاسی» یعنی امنیتی و اجتماعی است که هنوز به سرعتی که تل ابیب انتظار دارد به اجرا درنیامده است. هم‌زمان، امارات متحده و اسرائیل به تدریج همکاری‌های نظامی‌شان را گسترش می‌دهند. گزارش‌ها حاکی است آمریکا و اسرائیل سیستم رادار نظامی خود را با هم تلفیق کرده و ممکن است آن‌را در امارات و بحرین مستقر کرده باشند. گفته می‌شود اسرائیل به «خرید یک جزیره» از بحرین دست زده است، که موجب خشم نه تنها فعالان، بلکه بحرینی‌هایی شده است، که از عادی‌سازی روابط ناراضی هستند.

انستیتوی صلح پیمان ابراهیم یکی از مهم‌ترین نهادهایی است که در عرصه‌های آب، غذا، کشاورزی، و همکاری‌های فرهنگی فعالیت می‌کند. بر مبنای گزارش‌ها این انستیتو نهاد اصلی و فعالیست که برنامه‌های آمریکا را برای تشویق به مشارکت دیگر کشورهای عرب پیگیری می‌کند. بنا بر گزارش انستیتو صلح کل تجارت بین اسرائیل با کشورهای امضاءکننده پیمان ابراهیم از ۵۹۳ میلیون دلار در سال ۲۰۱۹ به ۳.۴۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۲ رسید. سال گذشته اسرائیل ۲.۵۷ میلیارد دلار کالا و خدمات از این کشورها وارد کرده است و ۹۰۳.۹ میلیون دلار صادرات داشته است، که ۲۲۴.۸ میلیون دلار رشد داشته است.

اندیشکده شورای اتلانتیک به طور فعال در جهت گسترش و جذب اعضای جدید به پیمان ابراهیم تبلیغ می‌کند. به این منظور، برنامه‌ای به نام پروژه N7 را آغاز کرده است که اکنون به مثابه مرکز گردآوری اطلاعات، نظرات و پیشنهادات مربوط به عادی‌سازی دولت‌ها را پرورش می‌دهد. در ماه مارس، ابوظبی میزبان کنفرانسی درباره کشاورزی، آب، و امنیت غذایی خواهد بود تا از این طریق بتواند «روابط شخصی میان مقامات رسمی دولت‌ها و رهبران فکری آن‌ها را به وجود آورد».

طبق پیش‌نویس اولیه N7 در فصل بهار کنفرانس سران در سرزمین‌های اشغالی فلسطینی‌ها برگزار خواهد شد تا در مورد «انرژی، گردشگری، سلامت و امنیت منطقه‌ای» گفت‌وگو کنند. نشست سومی هم که بر امر تجارت متمرکز است در سرزمین‌های اشغالی فلسطین برگزار خواهد شد.

روزنامه الحیات‌الجديدة می‌نویسد، جارد کوشنر، داماد رئیس‌جمهور سابق آمریکا، «یک صهیونیست برجسته است که در تشکیل پیمان ابراهیم نقش مهمی داشته است.» مطابق مطبوعات عرب، از جمله شخصیت‌های دیگری که فعالانه برای گسترش این توافق‌نامه تلاش کرده اند باید از رابرت گرین اوی، رئیس انستیتوی صلح و معمار خودخوانده پیمان تاریخی ابراهیم، نام برد. انستیتو هادسون یادآور می‌شود که رابرت گرین اوی به عنوان یک مقام ارشد بلندپایه رسمی دولت آمریکا و همچنین یک کهنه سرباز در عملیات رزمی در عراق و افغانستان خدمت کرده است. او یک مقام بلندپایه رسمی بود و مسؤول پیشبرد و اجرای سیاست‌های آمریکا در غرب آسیا و شمال آفریقا بود. او تأکید دارد که اسرائیل باید یک واحد امنیتی در وزارت گردشگری «به ویژه با کشورهای پیمان ابراهیم را امضاء کرده اند به وجود آورد و آن‌ها را به سرمایه‌گذاری در صنعت هتل تشویق نماید و نیز به برنامه صدور ویزای هوشمند دو طرفه با این کشورها دست بزند».

همان روزنامه می‌نویسد که «یک صهیونیست امریکائی دیگر»، به نام اوی برکوویتس در جریان پیمان ابراهیم نقش فعالی دارد. او با کوشنر پیش از این‌که با تیم ترامپ وارد کاخ سفید شود ارتباط نزدیک داشت. برکوویتس در ژوئن سال

۲۰۲۰ پیشنهاد کرد که نخست‌وزیر اسرائیل بنیامین ناتانیاهو با فلسطینی‌ها چیزی شبیه همین پیمان ابراهیم را به عنوان گزینه‌ای به جای انضمام کرانه باختری امضاء کند.

آشر فردمن مدیر انستیتیوی صلح پیمان ابراهیم می‌پذیرد که «بخشی از جمعیت اسرائیل احساس می‌کند که این توافقات مستقیماً نفعی برایشان نداشته است.» وی می‌افزاید برای تغییر آن اسرائیل و متحدان آن امریکا باید مشوق پروژه‌هائی باشند که برای «اسرائیل و اعراب کشورهای عضو توافق منتفع متقابل داشته باشد، و ما باید درباره تأثیرات این منافع گزارش دهیم».

عضو خانواده سلطنتی بحرین، شیخه جواهر آل خلیفه، که از شوق سفر تجاری خود به اسرائیل در پوست خود نمی‌گنجید گفت: «من مفتخر و خوشحالم در کنار همکارانم شام میل می‌کنم. من به اینجا (اسرائیل) آمدم. عاشق آن هستم. و به آن افتخار می‌کنم.» کنجکاوم بدانم آیا وی به قتل عام‌ها [فلسطینی‌ها] در سال گذشته و امسال از سوی اسرائیل، یا به این واقعیت که فلسطینی‌ها (بر خلاف وی) حتی در کشور خود نمی‌توانند سفر کنند، نیز افتخار می‌کند.

برگرفته از: نیو ایسترن اوتلوک

منتشر شده در تاریخ: سوم مارچ ۲۰۲۳